

روابط میان خودشیفتگی، پاسخگویی فردی و گزارشگری مالی متقلبانه

آرزو کاوه

دانشجوی دکترای حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
arezou_kaveh@yahoo.com

فریدون رهنمای رودپشتی

استاد گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)
Roodposhti.rahnama@gmail.com

هاشم نیکومرام

استاد گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
nikoomaram@srbiau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۰۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۰۱

چکیده

گزارشگری مالی متقلبانه یکی از عوامل مشکل ساز برای توسعه بازارهای مالی است. در این میان، افزایش کیفیت گزارش های مالی باعث افزایش اعتماد به بازارها مالی می گردد. از این رو، هدف اصلی این مقاله مطالعه اثرات ویژگی های رفتاری پاسخگویی و خودشیفتگی حسابداران و مدیران مالی بر تمایل آن ها بر گزارشگری مالی متقلبانه می باشد. برای این منظور نمونه ای از ۲۰۵ نفر از حسابداران و مدیران مالی شاغل در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انتخاب شده است. مبنای نظری پژوهش بر اساس مطالعات کتابخانه ای و جمع آوری داده های تحقیق بر اساس روش پیمایشی و با استفاده از پرسش نامه انجام شده است. فرضیه های تحقیق نیز بر اساس معادلات ساختاری و با استفاده از نرم افزار لیزرل انجام شده است. نتایج این پژوهش نشان می دهد که خودشیفتگی تاثیر معنی دار و منفی بر پاسخگویی فردی و تاثیر مثبت و معنی دار بر گزارشگری مالی متقلبانه دارد. هم چنین یافته های این پژوهش تایید می نماید که پاسخگویی فردی اثری منفی و معنی دار بر گزارشگری مالی متقلبانه دارد و موجب کاهش آن می شود.

واژه های کلیدی: گزارشگری مالی متقلبانه، پاسخگویی فردی و خودشیفتگی

۱- مقدمه

در سال‌های اخیر، اخبار مربوط به رسوایی‌های مالی شرکت‌ها دیگر جزو اخبار غیرمنتظره نیست. این رسوایی‌های پرهزینه، نگرانی‌ها درباره تقلب را افزایش داده و باعث کاهش اعتماد سرمایه‌گذاران به بازارهای مالی شده است (عبداللهی و همکاران، ۲۰۱۵). اقدامات متقلبانة عواملی هستند که برای توسعه بازارهای مالی مشکل ساز بوده و بر رشد بنگاه‌ها تأثیر منفی می‌گذارند. بنابراین، افزایش کیفیت گزارش‌های مالی باعث افزایش اعتماد به بازارها می‌شود (عمر و همکاران، ۲۰۱۷). پژوهش‌های اثباتی در حسابداری، انگیزه مدیران از ارائه صورت‌های مالی متقلبانة ناشی از رفتار فرصت طلبانه مدیران برای دریافت پاداش بیشتر، دریافت وام، حفظ موقعیت شغلی و امثالهم می‌دانند (طاهری و همکاران، ۱۴۰۰). اما مطالعات رفتاری در این حوزه بیانگر آن است که انگیزه مدیران در تقلب و ارائه اطلاعات گمراه کننده حسابداری، ریشه در رفتار و ویژگی‌های فردی مدیران دارد. به عنوان نمونه مدیران خودشیفته، به دلیل ریسک پذیری بالا اقدام به بیش نمایی سود می‌نمایند (منصور زارع و همکاران، ۱۳۹۹). هر چند درباره نقش و انگیزه‌های مدیران در گزارشگری مالی متقلبانة، مطالعاتی در گذشته انجام شده است. اما به نظر می‌رسد این موضوع هم چنان برای تحلیل گران مالی، سرمایه‌گذاران، قانون‌گذاران و سایر گروه‌های ذینفع جذاب باشد. زیرا این گروه‌ها هم چنان خواستار شفافیت بیشتر در گزارشگری مالی هستند (هام^۱ و همکاران، ۲۰۱۷). نوآوری پژوهش حاضر در مقایسه با پژوهش‌های قبلی آن است که نقش پاسخگویی به عنوان یک ویژگی فردی مدیران را ابتدا بر خودشیفتگی مدیران و سپس بر گزارشگری مالی متقلبانة مورد مطالعه و بررسی قرار می‌دهد. شواهد نشان می‌دهد افراد بر پایه حس مسئولیت پذیری عمل می‌کنند و بر اساس ارزش‌های فردی به دیگران پاسخگو خواهند بود. در مقاله حاضر پاسخگویی به احساس افراد در تعامل با سیستم‌های اجتماعی و سازمانی اشاره دارد. در واقع پاسخگویی مدیران، نشان دهنده آن است که آن‌ها تا چه اندازه خود را در مقابل انتظارات ذینفعان واحد تجاری، متعهد می‌دانند (پن و پاتل^۲، ۲۰۲۲). در متون حسابداری، یکی از ویژگی‌های حسابداران و مدیران مالی، پاسخگویی است. مطالعات در این زمینه تأیید می‌نمایند که پاسخگویی فردی حسابداران نقش مهمی در قضاوت در گزارشگری مالی متقلبانة دارد (کوهن^۳ و همکاران، ۲۰۱۳). از این رو، هدف اصلی این مقاله آن است تا روابط میان خودشیفتگی،

پاسخگویی و گزارشگری مالی متقلبانة را در میان حسابداران مورد بررسی قرار دهد. هم چنین ارزش افزوده علمی مقاله حاضر را می‌توان به شرح زیر دانست:

اول آن که این پژوهش به عنوان یک مطالعه میان رشته‌ای می‌تواند خلاء‌های پژوهش‌های رفتاری در حسابداری و گزارشگری مالی را تا حدودی برطرف و موجب بسط مبانی نظری مطالعات رفتاری در حسابداری شود. دوم این که یافته‌های این مقاله می‌تواند اطلاعات سودمندی را در اختیار سیاست‌گذاران حرفه حسابداری و موسسات حسابرسی درباره نقش پاسخگویی و خودشیفتگی حسابداران و مدیران به عنوان یک ریسک در گزارشگری مالی قرار دهد. در نهایت این مقاله می‌تواند پیشنهادهایی را برای انجام تحقیقات آتی فراهم آورد. ادامه مقاله به مبانی نظری، روش‌شناسی، یافته‌ها و نتیجه‌گیری اختصاص دارد.

۲- مبانی نظری پژوهش

۲-۱- رابطه میان خودشیفتگی و پاسخگویی فردی

پاسخگویی به معنی جوابگو بودن و مسئولیت پذیر بودن افراد در قبال تصمیمات و کارهای خود می‌باشد. نظریه پاسخگویی ریشه در توضیح رفتار قابل پیش بینی دارد. پاسخگویی تأکید زیادی بر انتظارات افراد از هم دیگر در روابط بین فردی داشته و وظایف و فعالیت‌ها را برای افراد مشخص می‌کند (فرینک و کلیموسکی^۴، ۲۰۰۴). خودشیفتگی به عنوان یکی از ویژگی‌های تاریک شخصیت شناخته شده است. افراد خودشیفته همواره دنبال برتری جویی و نیاز به توجه هستند. به بیان دیگر آنها نیاز به تحسین دارند و دوست دارند تا همواره توسط دیگران تأیید گردند. این افراد انگیزه بالایی در انجام کارها دارند و همواره سعی می‌کنند تا شایستگی‌های خود را ارتقا داده و به موفقیت بیشتری دست یابند. آنها معمولاً از تسلیم در برابر نظرات دیگران اجتناب و سعی دارند تا نظر خود را بر نظر دیگران غالب نمایند (لطفی جو و همکاران، ۱۴۰۲).

خودشیفتگی اثرات متفاوتی بر قضاوت و تصمیم‌گیری افراد دارد. از یک سو، افراد خودشیفته به دنبال کسب شهرت و برتری طلبی هستند. آن‌ها مایل هستند تا خود را مسئولیت پذیر نشان دهند. افراد خودشیفته به دنبال آن هستند تا توانمندی‌ها و دستاوردهای خود را بزرگ‌نمایی کنند. با توجه به اینکه مدیران خودشیفته به دنبال جلب توجه دیگران هستند، انتظار می‌رود که مدیران خودشیفته با انجام رفتارهای حمایت‌کننده مسئولیت

³ Cohen⁴ Frink & Klimoski¹ Ham² Pan & Patel

حسابداری برای بیش نمای سود استفاده می کنند (پن و پاتل، ۲۰۲۲). اوکافور^۵ و همکاران (۲۰۲۰) معتقدند پاسخگویی منجر به کاهش گزارش تقلب در کشورهای در حال توسعه می شود. شفر و شفر^۶ (۲۰۱۹) ادعا دارند که با افزایش سطح پاسخگویی حسابرس، ارزیابی حسابرس از ریسک تقلب نیز بهبود می یابد. آن ها نشان دادند حسابرسانی که در مقابل مافوق خود پاسخگویی بیشتری دارند، معمولاً شواهد بیشتری جمع آوری می نمایند. با توجه به آن چه که در بالا اشاره شد می توان استدلال نمود که با افزایش پاسخگویی در افراد، تمایل آن ها به گزارشگری مالی متقلبانه کاهش می یابد.

۳-۲- خودشیفتگی و گزارشگری مالی متقلبانه

شواهد نشان می دهد ویژگی های شخصیتی مدیران در احتمال وقوع تقلب در گزارشگری مالی تأثیرگذار است. یکی از این ویژگی های شخصیتی، خودشیفتگی می باشد. مدیران خودشیفته معمولاً از مکانیزم گزارشگری مالی، عملکرد مالی خود را مناسب نشان می دهند تا بیشتر شناخته شوند و بیشتر مورد تحسین قرار گیرند. بنابراین آن ها برای رسیدن به این هدف درگیر فعالیت های متقلبانه در گزارشگری مالی می شوند (ریجنسبیل و کمندر^۷، ۲۰۱۳). به عقیده هم^۸ و همکاران (۲۰۱۸)، مدیران خودشیفته به دلیل برخورداری از ویژگی های خودخواهی بالا، تسلط و قدرت طلبی بالا از تاکتیک های تهاجمی مانند دستکاری در سود برای رسیدن اهداف خود متوسل می شوند. پژوهش بزرگ اصل و همکاران (۱۴۰۰) نشان می دهد مدیران خودشیفته خود را بیشتر از سایر مدیران درگیر تقلب در گزارشگری مالی می کنند. خواجوی و همکاران (۱۳۹۵) دریافتند رابطه ای مثبت و معنی دار میان خودشیفتگی مدیران و شاخص های مرتبط با مدیریت سود و عملکرد مالی وجود دارد. آن ها نشان دادند به هراندازه که مدیران از خودشیفتگی بالاتری برخوردار باشند برای نمایش عملکرد مالی مطلوب خود، بیش تر به سمت وسوی فعالیت های مرتبط با مدیریت سود سوق پیدا خواهند کرد. در مطالعه ای دیگر نشان داده شد که بین خودشیفتگی مدیران و لحن خوش بینانه گزارشگری مالی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. به بیان دیگر، مدیران خودشیفته به گزارش های مالی تنظیم یافته با لحن خوش بینانه، به عنوان ابزاری برای ارتقاء شخصی خود نگاه می کنند (اکبرلو و همکاران، ۱۴۰۰). بذرافشان و همکاران (۱۳۹۷) نیز دریافتند خودشیفتگی

اجتماعی، خود را در کانون توجه دیگران و جامعه قرار دهند و تحسین دیگران را به خود جلب نمایند (کابلی و همکاران، ۱۴۰۴). بنابراین می توان گفت که خودشیفتگی رابطه ای مستقیم با پاسخگویی دارد. اما از سوی دیگر، مطالعات در حوزه اخلاق نشان می دهند یکی از پیامدهای رفتار افراد خودشیفته، عدم رعایت اخلاق می باشد. مدیران خودشیفته معمولاً از منابع شرکت برای افزایش منافع شخصی، اعتبار و شهرت خود استفاده می کنند و به نیازهای کارکنان سازمان توجه ای ندارند (الشمري^۱ و همکاران، ۲۰۱۹). هم چنین غرور مدیران خودشیفته موجب اتخاذ تصمیمات استراتژیک اشتباه و سرمایه گذاری های پرخطر برای شرکت می گردد. آن ها پیامدهای تصمیمات خود را نمی پذیرند و افراد زیر دست خود را مسئول می دانند (ژو و چن^۲، ۲۰۱۵). شواهد نشان می دهد خودشیفتگی ارتباط مثبت و معنی داری با بی تفاوتی اخلاقی دارد. بی تفاوتی اخلاقی، احساس گناه را کاهش می دهد و افراد را قادر می سازد تا عواقب اعمال غیر اخلاقی خود را نپذیرند (کوی^۳ و همکاران، ۲۰۲۲). بنابراین می توان استدلال نمود که افراد با خودشیفتگی بالا، نسبت به اعمال خود پاسخگو نیستند.

۲-۲- پاسخگویی و گزارشگری مالی متقلبانه

همان گونه که اشاره شد پاسخگویی نشان دهنده ادراکات ذهنی افراد از پذیرش پیامد تصمیمات خود و جوابگو بودن به خود و دیگران است که قضاوت افراد را هدایت می کند. شواهد نشان می دهد افرادی که در انجام وظایف خود، از پاسخگویی بالایی برخوردار هستند، نسبت به اقدامات خود احساس مسئولیت می کنند و از رفتارهای متمرکز بر پیشگیری از اشتباهات به منظور جلوگیری از پیامدهای نامطلوب آن، حمایت می کنند. در مقابل، افرادی که پاسخگویی کمتری دارند، ذاتاً نسبت به اقدامات خود احساس مسئولیت نمی نمایند و احتمالاً برای دستیابی به نتایج مثبت هستند (پنگ^۴ و همکاران، ۲۰۱۵). انتظار بر آن است حسابداران که پاسخگویی بالایی دارند احتمالاً برای آن که توسط مافوق و مقامات نظارتی مورد سؤال قرار نگیرند، سعی می کنند تا رفتاری محافظه کارانه داشته باشند. بنابراین آن ها از رویه های حسابداری محافظه کارانه استفاده خواهند نمود و از تقلب در گزارشگری مالی اجتناب می کنند. اما در مقابل حسابداران که پاسخگویی پائینی دارند، فرصت طلب تر هستند و از انعطاف پذیری ارائه شده در استاندارد های

⁵ Okafor

⁶ Schafer & Schafer

⁷ Rijsenbilt & Commandeur

⁸ Ham

¹ Al-Shammari

² Zhu & Chen

³ Kooy

⁴ Peng

مدیران در شرکتهای دارای مدیریت سود افزاینده در مقایسه با سایر شرکت ها بیشتر است.

۴-۲- پیشینه پژوهش

۴-۲-۱- پیشینه خارجی

مداح مرزوکی^۱ و همکاران (۲۰۲۴) دریافتند که ارتباط میان افشای فعالیت های مدیریت ریسک و گزارشگری مالی متقلبانه وجود دارد. با وجود این آن ها نشان دادند که رابطه معنی داری میان کمیته مدیریت ریسک و کاهش رفتارهای متقلبانه در گزارشگری مالی وجود ندارد. نتایج پژوهش ناز و خان^۲ (۲۰۲۴) نشان می دهد که تکنیک های حسابداری قضایی مانند بررسی تقلب، حمایت از دعاوی و حل اختلاف تأثیر مثبتی بر کشف و پیشگیری از تقلب در شرکت های پاکستانی دارد. داماک^۳ و همکاران (۲۰۲۴) دریافتند با بهبود قضاوت های اخلاقی، قصد افشای تخلفات در گزارشگری مالی افزایش می یابد. این رابطه تحت تأثیر رفتار ماکیاولیستی است که افشاگری را به حداقل می رساند. علاوه بر این، نتایج نشان می دهد که ماکیاولیسم رابطه منفی با قصد افشاگری دارد و درک منافع شخصی و جدی بودن عمل مشکوک، تأثیر غیرمستقیم بر افشاگری دارد. پژوهش جوزف^۴ و همکاران (۲۰۲۴) طی یک تحقیق تطبیقی نشان دادند شرکت های اندونزیایی در مقایسه با شرکت های مالزیایی قوانین اخلاقی، سیاست های شرکت در مورد مسائل اخلاقی، نظارت بر برنامه و مسئولیت پذیری، عملکرد اخلاقی، زیرساخت های اخلاقی و جنبه های مسئولیت سازمانی بهتر عمل می کنند. نتایج مطالعه اکانم^۵ و همکاران (۲۰۲۳) نشان داد که ویژگی های شخصیتی مدیران رابطه مثبت و معنادار با پاسخگویی دارد. با این حال، بعد رفتار روان رنجورخویی با پاسخگویی در سیستم دبیرستان رابطه منفی داشت. بر اساس نتایج فوق، آن ها نتیجه گیری می کنند که ویژگی های شخصیتی مدیران، بهبود مسئولیت پذیری را تضمین می کند. استوارت^۶ و همکاران (۲۰۲۳) طی مطالعه ای نشان دادند پاسخگویی اولیه تیم به شدت با اعتماد، تعهد، کارآمدی و شناسایی عاطفی تیم ارتباط معنی دار دارد. پاسخگویی افراد در گروه های کاری، مسئولیت پذیری، تلاش و تمایل به ادامه همکاری را افزایش می دهد.

ویتلت^۷ و همکاران (۲۰۲۳) نشان دادند پاسخگویی با متغیرهای ارتباطی (موافق بودن، همدلی)، متغیرهای مسئولیت

مدار (وجدان کاری، خودتنظیمی)، فضایل (قدردانی، بخشش، تواضع داشتن محدودیت ها)، ترمیم رابطه و شکوفایی رابطه مثبت و معنی دار دارد. هم چنین پاسخگویی با علائم اختلالات خلق و خو، اضطراب و افسردگی رابطه ای ضعیف دارد. غانم^۸ (۲۰۲۲) درباره ترویج رهبری مبتنی بر خود پاسخگویی پنج شیوه رهبری را ذکر می کند که بر مسئولیت پذیری خود در رابطه با افزایش رفتار اخلاقی تأثیر می گذارد. خودانتقادی، خود نظارتی، خود مدیریتی، خود رهبری، و شناخت اخلاقی از خود، از جمله شیوه های رهبری است. به عقیده او با افزایش شیوه های خودپاسخگویی می توان رفتارهای فاسد و ایجاد جو اخلاقی در محیط کار را تقویت نمود. پیتیت^۹ و همکاران (۲۰۲۲) عقیده دارند که افراد پاسخگویی را رابطه ای می دانند که در آن یک طرف توسط دیگری مسئول و پاسخگو است. وقتی افراد پاسخگویی را به عنوان یک فضیلت اخلاقی می دانند، خود را مدیون دیگران می دانند و این موضوع باعث می شود تا آن ها خود را مسئول نگرش ها و اعمال خود بدانند. در این مطالعه نشان داده شد که سلامت روان افراد می تواند پاسخگویی را در افراد تقویت نماید. غانم و کاستلی^{۱۰} (۲۰۱۹) دریافتند افراد پاسخگو ریسک در حوزه مسئولیت خود را بهتر از دیگران ارزیابی می کنند. مشارکت فعال تر در مدیریت ریسک ناشی از مسئولیت پذیری دارند. آن ها برای جلوگیری از نتایج ضعیف در حوزه مسئولیت پذیری خود، دقت و کوشش بیشتری در مدیریت ریسک انجام می دهند.

۴-۲-۲- پیشینه داخلی

مسافر و همکاران (۱۴۰۳) در مطالعه ای دریافتند اخلاق حرفه ای بر اشتیاق شغلی، اخلاق حرفه ای بر پاسخگویی سازمانی، شایستگی حرفه ای بر پاسخگویی سازمانی و اشتیاق شغلی بر پاسخگویی اثر مثبت معناداری دارد. آن ها نتیجه گیری می کنند که با تقویت اخلاق حرفه ای، می توان پاسخگویی را در کارکنان سازمان بهبود بخشید.

مهدوی و نامجوی (۱۴۰۲) نشان دادند خودشیفتگی مدیران تقویت رابطه مثبت بین مدیریت سود و رتبه اعتباری شرکت ها می شود. فرخ و جهاننشا (۱۴۰۲) در پژوهشی به بررسی رابطه بین خودشیفتگی مدیران، انتخاب سبک های رهبری و مدیریت سود پرداختند. نتایج پژوهش آنان مبین آن بود که خودشیفتگی مدیران بر سبک های رهبری و سبک های

⁶ Stewart

⁷ Witvliet

⁸ Ghanem

⁹ Peteet

¹⁰ Ghanem and Castelli

¹ Madah Marzuki

² Naz and Khan

³ Dammak

⁴ Joseph

⁵ Ekanem

فردی با میزان استرس شغلی و رفتار ناکارآمد شغلی پیدا نکردند.

بر اساس مبانی نظری و پیشینه پژوهش فرضیه های پژوهش به شرح زیر نوشته می شود:

فرضیه اول: خودشیفتگی تأثیری معنی دار و منفی بر پاسخگویی فردی دارد.

فرضیه دوم: پاسخگویی فردی تأثیری معنی دار و منفی بر گزارشگری مالی متقلبانه دارد.

فرضیه سوم: خودشیفتگی تأثیری معنی دار و مثبت بر گزارشگری مالی متقلبانه دارد.

۳- روش شناسی پژوهش

مبانی نظری پژوهش بر اساس مطالعات کتابخانه‌ای و جمع‌آوری داده‌های تحقیق بر اساس روش پیمایشی و با استفاده از پرسش-نامه انجام شده است. خودشیفتگی بر اساس پرسش‌نامه بک^۱ و همکاران (۲۰۱۳) اندازه‌گیری شده است. برای اندازه‌گیری متغیر گزارشگری مالی متقلبانه از پرسش‌نامه بلسکی^۲ و همکاران (۲۰۰۸) و برای سنجش پاسخگویی نیز از پرسش‌نامه پن و پاتل (۲۰۲۲) استفاده شده است. جامعه آماری شامل کارشناسان حسابداری شاغل در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار است. از این جامعه، نمونه ای شامل ۲۰۵ نفر انتخاب گردید. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران به شرح زیر استفاده شده است:

$$n = \frac{Z_{\alpha}^2 p q}{d^2}$$

در این فرمول:

n = تعداد نمونه

α

Z α = مقدار نرمال استاندارد یعنی ۱/۹۶

P=q=۰/۵

d=۰/۱

تعداد نمونه آماری به دست آمده مطابق با فرمول بالا ۹۶ می باشد که در این تحقیق تعداد ۲۵۰ پرسش‌نامه به صورت تصادفی میان مشارکت کنندگان توزیع و ۲۰۵ نسخه آن دریافت شد. آزمون فرضیه‌های پژوهش بر اساس معادلات ساختاری و با بکارگیری نرم افزار لیزرل انجام شده است. مدل پژوهش نیز به صورت نمودار (۱) تدوین می گردد.

تصمیم‌گیری در تعیین راهبرد تجاری واحدهای اقتصادی، مدیریت سود و کیفیت گزارشگری مالی تأثیر مثبت دارد. نتایج پژوهش کدخدایی و بنی مهد (۱۴۰۰) نشان می دهد جهت گیری ارزشی با تمایل حسابرسان داخلی مادی گرا به گزارش تقلب رابطه ای معنی دار و مثبت دارد. اما این رابطه در گروه حسابرسان فرامادی گرا، رابطه ای معنی دار و منفی است. در گروه سوم یعنی حسابرسان داخلی مادی گرا- فرامادی گرا نیز، رابطه ای معنی دار میان جهت گیری ارزشی و تمایل به گزارش تقلب وجود ندارد. هم چنین شواهد این پژوهش نشان می دهد که عواطف مثبت و انصاف در هر سه گروه مذکور، رابطه ای معنی دار و مثبت با گزارشگری تقلب دارد. لعل بار و حسنی (۱۴۰۰) دریافتند رابطه توانایی مدیریتی شرکت‌ها و گزارشگری مالی متقلبانه معکوس است. به عبارت دیگر با افزایش توانایی مدیریتی، گزارشگری مالی متقلبانه کاهش می یابد. همچنین آن‌ها دریافتند که ارتباطات سیاسی بر رابطه بین توانایی مدیریتی و گزارشگری متقلبانه تأثیر معنی داری نمی گذارد و آن را تعدیل نمی کند. رضا زاده و همکاران (۱۳۹۹) دریافتند ویژگی‌های تاریک شخصیت (خودشیفتگی، ماکیاولیسم، جامعه‌ستیزی و سادیسیم) بر گزارشگری مالی متقلبانه تأثیر مثبت و معنادار دارند، در حالی که ویژگی‌های شناختی خودکارآمدی و منبع‌کنترل تأثیر معناداری بر گزارشگری مالی متقلبانه ندارند. آرغده و همکاران (۱۳۹۹) در بررسی ارتباط میان اخلاق حرفه ای و هویت سازمانی نشان دادند که اخلاق حرفه ای و هویت سازمانی بر پاسخگویی فردی تأثیر معنی دار و مثبت دارند. کرمی و همکاران (۱۳۹۸) نشان دادند نگرش به رفتار، کنترل رفتاری ادراک شده و اخلاق پولی اثر مثبت و معناداری بر تمایل به گزارشگری مالی متقلبانه دارد. همچنین تعهدات اخلاقی دارای رابطه منفی و معنی داری بر تمایل به گزارشگری مالی متقلبانه است. آن‌ها نتیجه گیری می کنند که افزایش نگرش رفتاری، کنترل رفتار ادراکی و اخلاق پولی سبب افزایش تمایل به ارائه گزارشگری مالی متقلبانه می‌گردد و تعهدات اخلاقی این تمایل را کاهش می‌دهد. قلعه‌ای و همکاران (۱۳۹۶) دریافتند جو سازمانی بر پاسخگویی فردی و رفتار شهروندی سازمانی اثر مستقیم مثبت و معناداری دارد. هم چنین نتایج بیانگر اثر غیر مستقیم مثبت و معنادار جو سازمانی بر رفتار شهروندی سازمانی با میانجی‌گری پاسخگویی فردی است. قاسم زاده علیشاهی و همکاران (۱۳۹۴) دریافتند **پاسخگویی فردی** با ویژگی شخصیتی با وجدان بودن رابطه مثبت و معنی دار دارد هم چنین در این مطالعه آن‌ها رابطه ای معنی دار میان پاسخگویی

² Belski

¹ Back

۴- یافته های پژوهش

۴-۱- آمار توصیفی

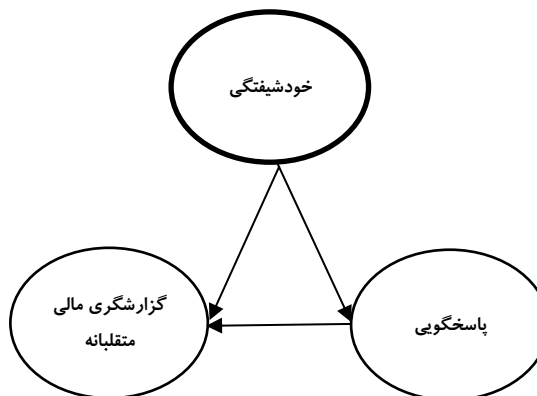
نتایج مربوط به آمار توصیفی در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

۴-۲- آزمون فرضیه ها

نتایج آزمون فرضیه ها در جدول ۳ نشان داده شده است. طبق شواهد این جدول از آن جایی که سطح معنی داری تمام مسیرها، کمتر از پنج درصد است، لذا با اطمینان ۹۵ درصد می توان نتیجه گرفت که تمام فرضیه ها تأیید می شود. نتایج نشان می دهد که خودشیفتگی تأثیر مثبت و معنی داری بر تمایل به گزارشگری مالی متقلبانه دارد. هم چنین خودشیفتگی تأثیر منفی و معنی داری بر پاسخگویی فردی دارد و باعث کاهش آن می شود. پاسخگویی فردی نیز بر گزارشگری مالی متقلبانه تأثیر منفی و معنی داری دارد و موجب کاهش آن می شود.

۴-۳- توانایی پیش بینی مدل

این شاخص توانایی مدل در پیش بینی را نشان می دهد که توسط معیار استون-گایسر سنجیده شد. اگر مقدار این شاخص بیشتر از صفر باشد بیانگر برقراری ارتباط پیش بین بین گویه های عامل نظیر می باشد. مقادیر ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ به ترتیب ارتباط پیش بین کوچک، متوسط و بزرگ را نشان می دهند. با توجه به جدول ۴، قدرت پیش بینی مدل برای گزارشگری مالی متقلبانه و پاسخگویی فردی در سطح متوسط قرار دارد.

نمودار (۱): مدل پژوهش

(منبع: یافته های پژوهشگر)

متغیر وابسته گزارشگری مالی متقلبانه و متغیر مستقل و واسطه ای به ترتیب خودشیفتگی و پاسخگویی می باشد. پایایی متغیرهای پژوهش در جدول شماره ۱ آورده شده است. شواهد این جدول نشان می دهد که متغیرهای پژوهش از پایایی لازم برخوردار هستند.

جدول شماره ۱: روایی و پایایی متغیرهای پژوهش

میانگین واریانس (AVE)	پایایی ترکیبی	ضریب rho_A	آلفای کرونباخ	بعد
۰/۵۳۲	۰/۹۵۳	۰/۹۵۶	۰/۹۴۸	خودشیفتگی
۰/۵۵۵	۰/۹۱۸	۰/۹۱۳	۰/۸۹۹	گزارشگری مالی متقلبانه
۰/۵۴۷	۰/۹۰۴	۰/۸۹۵	۰/۸۷۷	پاسخگویی فرد

(منبع: یافته های پژوهشگر)

جدول شماره ۲: آمار توصیفی (منبع: یافته های پژوهشگر)

متغیرها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	کمینه	بیشینه
خودشیفتگی	۲۰۵	۳/۵۲	۱/۱۱	۰/۰۲	-۰/۹۲	۱/۱۱	۵/۷۸
پاسخگویی فردی	۲۰۵	۵/۲۰	۱/۰۴	-۱/۳۲	۲/۹۱	۱/۲۵	۷/۰۰
گزارشگری مالی متقلبانه	۲۰۵	۳/۹۰	۱/۲۷	۰/۰۷	-۰/۵۷	۱/۱۱	۶/۶۷

جدول ۳. آزمون فرضیه ها

مسیر	ضریب مسیر	انحراف استاندارد	آماره تی	P مقدار
خودشیفتگی ← گزارشگری مالی متقلبانه	۰/۱۵۷	۰/۰۷۳	۲/۱۵۴	۰/۰۳۲
خودشیفتگی ← پاسخگویی فرد	-۰/۲۶۱	۰/۰۷۲	۳/۶۴۳	۰/۰۰۰
پاسخگویی فرد ← گزارشگری مالی متقلبانه	-۰/۲۴۴	۰/۰۷۱	۳/۴۲۶	۰/۰۰۱

(منبع: یافته های پژوهشگر)

جدول ۴ توانایی پیش‌بینی مدل

معیار استون-گایسر	SSE	SSO	
-	۳۶۹۰/۰۰	۳۶۹۰/۰۰	خودشیفتگی
۰/۱۰۰	۱۶۶۰/۰۴	۱۸۴۵/۰۰	گزارشگری مالی متقلبانه
۰/۱۴۵	۱۴۰۲/۸۶	۱۶۴۰/۰۰	پاسخگویی فردی

(منبع : یافته های پژوهشگر)

۵- نتیجه گیری و پیشنهاد

گزارشگری مالی متقلبانه یکی از مباحث مورد علاقه پژوهشگران در دو دهه اخیر است. تمایل به گزارشگری مالی متقلبانه، از جنبه های مختلفی مورد مطالعه قرار گرفته است. پژوهش های رفتاری در این مورد نشان می دهد که تقلب و ارتکاب حسابداران به آن در صورت های مالی، ریشه در ویژگی های روانشناختی دارد. بنابراین هدف این مقاله بررسی روابط میان خودشیفتگی، پاسخگویی فردی و گزارشگری مالی متقلبانه می باشد. یافته های این پژوهش نشان داد که تمایل حسابداران به گزارشگری مالی متقلبانه متأثر از خودشیفتگی و پاسخگویی فردی است. خودشیفتگی موجب افزایش این تمایل می شود. به عبارت دیگر، خودشیفتگی حسابداران یکی از متغیرهای افزایش دهنده تمایل حسابداران به دستکاری متقلبانه حساب ها است. این موضوع با یافته های پژوهش ریجسنبیلت و کمندر (۲۰۱۳) و هم^۱ و همکاران (۲۰۱۸) مطابقت دارد. آن ها نشان دادند که افراد خودشیفته به دلیل برخورداری از ویژگی های خودخواهی بالا، تسلط و قدرت طلبی بالا از تاکتیک های تهاجمی مانند دستکاری در سود برای رسیدن اهداف خود متوسل می شوند. هم چنین نتایج این پژوهش با پژوهش خواجوی و همکاران (۱۳۹۵) نیز هم خوانی دارد. آن ها عقیده دارند که خودشیفتگی مدیران با مدیریت سود و عملکرد مالی رابطه معنی دار و مثبت دارد.

شواهد این مطالعه نشان داد هر گاه پاسخگویی در حسابداران افزایش یابد تمایل آن ها به گزارشگری مالی متقلبانه کاهش می یابد. این یافته پژوهش حاضر با یافته های پن و پاتل (۲۰۲۲) مطابقت دارد. به عقیده آنها حسابدارانی که پاسخگویی بالایی دارند احتمالاً برای آن که توسط مافوق و مقامات نظارتی مورد سؤال قرار نگیرند، سعی می کنند تارفتاری محافظه کارانه داشته باشند. بنابراین آن ها از رویه های حسابداری محافظه کارانه استفاده خواهند نمود و از تقلب در گزارشگری مالی اجتناب می کنند. در نهایت شواهد این پژوهش نشان داد که خودشیفتگی تاثیر معنی دار و منفی بر پاسخگویی فردی دارد. این موضوع نیز با نتایج مطالعات اشمری و همکاران (۲۰۱۹) و ژو و چن (۲۰۱۵) مطابقت دارد. در این مطالعات نشان داده شد

که یکی از پیامدهای رفتار افراد خودشیفته، عدم رعایت اخلاق و عدم پاسخگویی در برابر پیامدهای تصمیمات خود می باشند. از این رو، انتظار بر آن است که با افزایش خودشیفتگی، پاسخگویی فردی کاهش می یابد.

یافته های این مقاله نشان می دهد که پاسخگویی به عنوان یک ویژگی فردی می تواند بر رابطه میان خودشیفتگی و گزارشگری مالی متقلبانه به عنوان یک متغیر میانجی عمل نماید. طبق مفهوم پاسخگویی، افراد بر پایه حس مسئولیت پذیری عمل می کنند و بر اساس ارزش های فردی نسبت به دیگران پاسخگو خواهند بود. این مقاله تایید می نماید پاسخگویی، به عنوان یکی از ویژگی های مورد انتظار از مدیران، متغیر مهمی در گزارشگری مالی می باشد. از آن جایی که یکی از اهداف گزارشگری مالی، ارائه اطلاعات درباره وظیفه مباشر مدیر می باشد؛ لذا می توان نتیجه گرفت که یافته های این پژوهش مبنی بر وجود ارتباط منفی و معنی دار بین پاسخگویی و تقلب در گزارشگری مالی، اهمیت این هدف را تایید می نماید. با عنایت به این که در سال های اخیر تاکید استانداردهای حسابداری بر بکارگیری ارزش منصفانه افزایش یافته است. این امر باعث تقویت هدف ارائه اطلاعات سودمند برای تصمیم گیری اقتصادی در مقابل هدف ارائه اطلاعات برای ارزیابی وظیفه مباشرت مدیر می شود. اما شواهد این مقاله نشان داد که هدف دوم یعنی ارزیابی وظیفه مباشرت مدیران، هم چنان یکی از اهداف مهم در کنار هدف اول گزارشگری مالی قرار دارد.

بر اساس یافته های این پژوهش به تحلیل گران مالی و سرمایه گذاران و اعتباردهندگان پیشنهاد می شود که در ارزیابی وظیفه مباشرت مدیران، خودشیفتگی و پاسخگویی فردی مدیر را به عنوان یکی از متغیرهای مدل های تصمیم گیری خود وارد نمایند.

فهرست منابع

اکبرلو الناز، زینالی مهدی، علی نژادساروکلاهی مهدی، برادران حسن زاده رسول (۱۴۰۰) بررسی رابطه بین خودشیفتگی مدیران و لحن خوشبینانه گزارشگری

¹ Ham

- کابلی رضا ، بهمن بنی مهد ، محمدی ملقرنی عطا الله (۱۴۰۴) خودشیفتگی مدیران، بنیان های اخلاقی و درک از مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت: ارائه الگو بر اساس معادلات ساختاری، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت ، شماره ۵۳، صص ۱۹-۳۵.
- کدخدایی الیادارانی مزده، بنی مهد بهمن(۱۴۰۰). رابطه جهت گیری ارزشی، عواطف مثبت و درک از انصاف با تمایل حسابرسان داخلی به گزارشگری تقلب. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری. ۶ (۱۱): ۶۷-۹۱.
- کریمی غلامرضا ، حاجی عظیمی فرزاد ، صفاری نیا مجید (۱۳۹۸) عوامل مؤثر بر تمایل به گزارشگری مالی متقلبان و نقش اخلاق پولی و تعهد اخلاقی ، پژوهش های روانشناسی اجتماعی ، دوره ۸ شماره ۳۲ صص ۶۱-۹۸.
- لعل بار علی، حسنی محسن (۱۴۰۰) توانایی مدیریتی، ارتباطات سیاسی و گزارشگری مالی متقلبان ، مطالعات مدیریت راهبردی دفاع ملی ، دوره ۵ شماره ۲۰ صص ۱۴۱-۱۶۲.
- لطفی جو نشمین ، بنی مهد بهمن ، وکیلی فرد حمیدرضا (۱۴۰۲) خودشیفتگی حسابرس و اظهار نظر مقبول حسابرسی ، پژوهش های حسابرسی حرفه ای ، شماره ۱۱ ، صص ۶۴-۸۱.
- مسافر لیلا، نژاد ایرانی فرهاد، بیک زاد جعفر، داداش کریمی یحیی(۱۴۰۳). رابطه اخلاق حرفه ای و شایستگی حرفه ای اساتید با پاسخگویی سازمانی : تحلیل نقش میانجی اشتیاق شغلی. اخلاق در علوم و فناوری؛ ۱۹ (۱) ۱۴۶-۱۳۹.
- منصور زارع مینو ، بنی مهد بهمن ، وکیلی فرد حمیدرضا ، رهنمای رودپشتی فریدون (۱۳۹۹) نقش خودشیفتگی در تمایل به مدیریت سود، پژوهش های تجربی حسابداری ، شماره ۳۸ صص ۱-۲۸.
- مهدوی غلامحسین، نامجوی مریم(۱۴۰۲). بررسی رابطه بین اقلام تعهدی اختیاری و رتبه اعتباری با توجه به اثر تعدیل کنندگی خودشیفتگی مدیران. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری؛ ۸ (۱۶): ۱۰۱-۱۳۸.
- Al-Shammari, M., Rasheed, A., & Al-Shammari, H. A. (2019). CEO narcissism and corporate social responsibility: does CEO narcissism affect CSR focus?. *Journal of Business Research*, 104, 106-117.
- Abdullahi, R., Mansor, N., & Nuhu, M. S. (2015). Fraud Triangle Theory and Fraud Diamond Theory: Understanding the Convergent and Divergent for Future. *European Journal of Business and Management*, 7(28), 30-37.
- Back, M. D., Kufner, A. C. P., Dufner, M., Gerlach, T. M., Rauthmann, J. F., & Denissen, J. J. A. (2013). مالی: نقش تعدیلی مدیریت سود، مطالعات تجربی حسابداری مالی ، شماره ۷۲ صص ۱۶۹-۱۹۲.
- آرغده، فاروقه، قاسم زاده، ابوالفضل، و زوار، تقی. (۱۳۹۹). نقش اخلاق حرفه ای و هویت سازمانی اعضای هیات علمی بر میزان پاسخگویی فردی آنان. اخلاق در علوم و فناوری، ۱۵(۳)، ۸۳-۹۰.
- بزرگ اصل، موسی، بهشور، اسحاق، و احمدی پاک، فرشته. (۱۴۰۰). خودشیفتگی مدیرعامل و ریسک تقلب در گزارشگری مالی با تاکید بر نقش حسابرسان و کمیته حسابرسی. دانش حسابداری، ۱۲(۲) (پیاپی ۴۵) ، ۱۵۵-۱۳۹.
- بذرافشان، وجیهه؛ بذرافشان، آمنه؛ صالحی، مهدی (۱۳۹۷). بررسی تأثیر خودشیفتگی مدیران بر کیفیت گزارشگری مالی. فصلنامه بررسیهای حسابداری و حسابرسی، ۲۵(۴)، ۴۵۷-۴۷۸.
- خواجوی شکرالله، دهقانی صادقی علی اصغر ، گرامی شیرازی فرزاد(۱۳۹۵) تأثیر خودشیفتگی مدیران بر مدیریت سود و عملکرد مالی ، پیشرفت های حسابداری ، دوره ۸ شماره ۲ صص ۱۲۳-۱۴۹.
- رضازاده فرزانه، رضایی فرزین، حمیدی ناصر(۱۳۹۹) تأثیر خودکارآمدی، منبع کنترل و ویژگی های تاریک شخصیت بر گزارشگری مالی متقلبان. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری؛ ۵ (۱۰): ۱۶۷-۱۳۱.
- طاهری، ذبیح اله، بنی مهد، بهمن، حیدرپور، فرزانه، و وکیلی فرد، حمیدرضا. (۱۴۰۰). تبیین تمایلات رفتاری در گزارشگری مالی متقلبان: آزمون نظریه روان شناسی ثبات رفتاری. دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۱۰(۳۷)، ۱۴۱-۱۲۹.
- فرخ، سعید و جهانشاد، آریتا(۱۴۰۲) خودشیفتگی مدیران، انتخاب سبک های رهبری و تصمیم گیری در حسابداری، پژوهشهای تجربی در حسابداری، شماره ۴۹، صص ۲۶۱-۲۹۰.
- قاسم زاده علیشاهی، ابوالفضل، ربیعی، محسن، و کاظم زاده بیطالی، مهدی. (۱۳۹۴). بررسی رابطه پاسخگویی فردی با استرس شغلی و رفتار انحرافی کار در پرستاران شاغل. بالینی پرستاری و مامایی، ۴(۱)، ۲۷-۳۸.
- قلعه ای علیرضا، مهاجران بهناز، دیوبند افشین (۱۳۹۶) بررسی تأثیر جو سازمانی بر رفتار شهروندی سازمانی معلمان با نقش میانجی پاسخگویی فردی ، مدیریت مدرسه دوره پنجم شماره ۲ ، صص ۸۷-۱۰۷.

- Madah Marzuki, M., Nik Abdul Majid, W. Z., Abu Bakar, H., Abdul Wahab, E. A., & Mohd Sanusi, Z. (2024). Risk Management practices and potential fraudulent financial reporting: evidence from Malaysia. *Asian Journal of Accounting Research*, 9(2), 116-126.
- [Naz, I.](#) and [Khan, S.N.](#) (2024), "Impact of forensic accounting on fraud detection and prevention: a case of firms in Pakistan", *Journal of Financial Crime*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print
- Okafor, O. N., Adebisi, F. A., Opara, M., & Okafor, C. B. (2020). Deployment of whistleblowing as an accountability mechanism to curb corruption and fraud in a developing democracy. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 33(6), 1335-1366.
- [Omar, N.](#), [Johari, Z.](#), and [Smith, M.](#) (2017), "Predicting fraudulent financial reporting using artificial neural network", *Journal of Financial Crime*, Vol. 24 No. 2, pp. 362-387. <https://doi.org/10.1108/JFC-11-2015-0061>
- Pan, P., & Patel, C. (2022). Formal accountability, perceived accountability and aggressive reporting judgements. *Accounting and business research*, 52(1), 67-93.
- Peng, A.C., Dunn, J., and Conlon, D.E., 2015. When vigilance prevails: the effect of regulatory focus and accountability on integrative negotiation outcomes. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 126, 77-87.
- Peteet, J. R., Witvliet, C. V., & Evans, C. S. (2022). Accountability as a key virtue in mental health and human flourishing. *Philosophy, Psychiatry, & Psychology*, 29(1), 49-60.
- Rijsenbilt, A., Commandeur, H. (2013). Narcissus enters the courtroom: CEO narcissism and fraud. *Journal of Business Ethics*, 117, 413-429.
- [Schafer, B.A.](#) and [Schafer, J.K.](#) (2019), "Interpersonal Affect, Accountability and Experience in Auditor Fraud Risk Judgments and the Processing of Fraud Cues", *Advances in Accounting Behavioural Research*, Vol. 22), Emerald Publishing Limited, Leeds, pp. 43-65.
- Stewart, V. R., Snyder, D. G., & Kou, C. Y. (2023). We hold ourselves accountable: A relational view of team accountability. *Journal of Business Ethics*, 1-22.
- Witvliet, C. V., Jang, S. J., Johnson, B. R., Evans, C. S., Berry, J. W., Leman, J., ... & Hayden, A. N. (2023). Accountability: Construct a definition and measurement of a virtue vital to flourishing. *The Journal of Positive Psychology*, 18(5), 660-673.
- Zhu, D.H. and Chen, G. (2015), "CEO narcissism and the impact of prior board experience on corporate strategy", *Administrative Science Quarterly*, Vol. 60 No. 1, pp. 31-65.
- Narcissistic admiration and rivalry: Disentangling the bright and dark sides of narcissism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 105(6), 1013-1037. <https://doi.org/10.1037/a0034431>
- Belski, W.H, Beams, J.D., Brozovsky, J.A., (2008). Ethical Judgments in Accounting : An Examination on the Ethics of Managed Earnings, *The Journal of Global Business Issues*, Vol. 2 (2): 59-68
<https://www.proquest.com/docview/223744012>
- Cohen, J.R., Krishnamoorthy, G., Peytcheva, M., and Wright, A.M., 2013. How does the strength of the financial regulatory regime influence auditors' judgments to constrain aggressive reporting in a principles-based versus rules-based accounting environment? *Accounting Horizons*, 27 (3), 579-601.
- [Dammak, S.](#), [Mbarek, S.](#) and [Jmal, M.](#) (2024), "The Machiavellianism of Tunisian accountants and whistleblowing of fraudulent acts", *Journal of Financial Reporting and Accounting*, Vol. 22 No. 3, pp. 728-751
- Ekanem, E. E., Ukpogon, N. N., Mbon, U. F., Ukpabio, G. E., Ofem, W. E., Okoi, I. I., & Amalu, M. (2023). Personality traits of administrators and accountability in secondary education: Evidence from survey in Nigeria. *Journal of Educational and Social Research*, 13(4), 319-328.
- Frink, D. D., & Klimoski, R. J. (2004). Advancing accountability theory and practice: Introduction to the human resource management review special edition. *Human resource management review*, 14(1), 1-17.
- [Joseph, C.](#), [Cahaya, F.R.](#), [Yusuf, S.N.S.](#), [Probahudono, A.N.](#) and [Kurniawati, E.M.](#) (2024), "Corporate ethical values disclosure: evidence from Malaysian and Indonesian top companies", *International Journal of Accounting & Information Management*, Vol. 32 No. 3, pp. 369-389. <https://doi.org/10.1108/IJAIM-01-2023-0007>
- Ghanem, K. A. (2022). Leadership Self-Accountability to Prevent Corruption in the Workplace. *Open Access Library Journal*, 9(10), 1-21.
- Ghanem, K.A. and Castelli, P.A. (2019) Accountability and Moral Competence Promote Ethical Leadership. *The Journal of Values-Based Leadership*, 12, 136-164.
- Ham, C., Lang, M., Seybert, N., & Wang, S. (2017). CFO narcissism and financial reporting quality. *Journal of Accounting Research*, 55(5), 1089-1135.
- Ham, C., Seybert, N., Wang, S. (2018). Narcissism is a bad sign: CEO signature size, investment, and performance. *Review of Accounting Studies*, 23(1), 234-264.
- Koay, K. Y., Lim, V. K., Soh, P. C. H., Ong, D. L. T., Ho, J. S. Y., & Lim, P. K. (2022). Abusive supervision and cyberloafing: A moderated moderation model of moral disengagement and negative reciprocity beliefs. *Information & Management*, 59(2), 103600

Accounting Knowledge & Management Auditing
Vol. 16/ No. 62/ Summer 2027

The Relationship Between Narcissism, Individual Accountability and Fraudulent Financial Reporting

Arezou Kaveh

PhD student of Accounting, Faculty of Economics and Management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

arezou_kaveh@yahoo.com

Fereydon Rahnema Roodpashti

Professor, Department of Accounting, Faculty of Economics and Management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. (Corresponding author)

Roodposhti.rahnama@gmail.com

Hashem Nikoomaram

Professor, Department of Accounting, Faculty of Economics and Management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

nikoomaram@srbiau.ac.ir

Abstract

Fraudulent financial reporting is one of the problematic factors for the development of financial markets. In the meantime, increasing the quality of financial reports increases trust in the financial markets. Therefore, the main purpose of this paper is to study the effects of accountability and narcissism characteristics of accountants and financial managers on their willingness to fraudulent financial reporting. For this purpose, a sample of 205 accountants and financial managers working in listed firms has been selected in the Tehran Stock Exchange. The theoretical foundations of the research are based on library studies and the collection of research data is based on a survey method and using a questionnaire. Research hypotheses are also based on structural equations and using Lisrel software. The results of this research show that narcissism has a significant and negative effect on individual accountability and a positive and significant effect on fraudulent financial reporting. Also, the findings of this research confirm that individual accountability has a negative and significant effect on fraudulent financial reporting and reduces it.

Key Words: Fraudulent Financial Reporting, Accountability and Narcissism